

Fine Arts
ISSN: 1308-7290 (NWSAFA)
ID: 2020.15.3.D0259

Status : Research Article
Received: 11.05.2020
Accepted: 18.07.2020

Fırat Çağrı Kırmızıgül

Ankara Hacı Bayram Veli University, firat.kirmizigul@hbv.edu.tr,
Ankara-Turkey

DOI	http://dx.doi.org/10.12739/NWSA.2020.15.3.D0259
ORCID ID	0000-0003-1215-1968
CORRESPONDING AUTHOR	Fırat Çağrı Kırmızıgül

BİR BİLİNÇ ALANI OLARAK TRABZON KENT MERKEZİNİN GÜNCEL VE BİREYSEL İFADELER ÜZERİNDEN YORUMLANMASI

ÖZ

Bilinç kavramı yaşantısal bir uzam olarak insan belleğinin zaman olgusuna bağlı gelişen, sürekli güncellenen aktif ve dinamik bir alandır. Bu bağlamda bilinç, insanın yaşadığı çevreye ait bileşenler üzerinden çevresini tanımlamada büyük bir anlamlandırma yetisi olarak soyut bellek alanının bir parçasıdır. Yaşanmışlıklar bilinç kavramının belleksel bir çizgide şekil alan ifade biçimleri olarak düşünüldüğünde önemli bir konumda tüm yaşamsal öğeleri biçimleyen psikanalitik üst bir yapı olduğunu göstermektedir. Bu çalışmada dört yıllık aktif bir yaşam aurası olarak (2015-2019) Trabzon şehir merkezinin moderniteden günümüze değişen çizgiselliği içerisinde gerek mekânsal mimari, gerekse sanatsal olarak kentsel değişkenleri donatısal imgeler üzerinden güncel malzemelerle kentin bireysel açıdan ussal imgelemlerinin dışavurumu şeklinde betimlenmiş ve özgün bireysel uygulamalara bağlı çıkarımlarla ifade edilmeye çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Bilinç, Bellek, Kültürel Kimlik, Trabzon, Kent

INTERPRETATION OF TRABZON CITY CENTER AS AN AREA OF CONSCIOUSNESS THROUGH CURRENT AND INDIVIDUAL EXPRESSIONS

ABSTRACT

The concept of consciousness as an experiential space is an active and dynamic space that is invariably updated and developed depending on the time phenomenon of human memory. In this context, consciousness is a part of the field of abstract memory as an ability to make great sense in defining its environment through the components of the environment in which human lives. True life experiences show that the concept of consciousness is a psychoanalytic superstructure that forms all vital elements in an important position when thought of as forms of expression that take shape in a memory line. In this study, as a four-years active aura of life (2015-2019), urban variables, both spatial architecture and artistic, are depicted in the form of expressionism of the individual rational images of the city through contemporary materials and it is tried to be expressed with inferences related to the original individual applications within the linearity of Trabzon city center from modernity to the present day.

Keywords: Consciousness, Memory, Cultural Identity, Trabzon, City

How to Cite:

Kırmızıgül, F.Ç., (2020). Bir Bilinç Alanı Olarak Trabzon Kent Merkezinin Güncel ve Bireysel İfadeler Üzerinden Yorumlanması, Fine Arts (NWSAFA), 15(3):172-185, DOI: 10.12739/NWSA.2020.15.3.D0259.

1. GİRİŞ (INTRODUCTION)

Yaşanmışlıklar insan belleğinde birincil bir etki bırakan ve ütöpik bir alan oluşturan katmanlara bağlı bilinç uzamlarıdır. Bu bakımdan bireyler yaşamsal olarak doğumundan itibaren sürekli ve ardıl bir şartlanmış beyin yapısının değersel imgelemleri olarak biçimlenen organizmalar olması sebebiyle var olduğu coğrafik alan ve mekanların başat kurallarına göre şekil alan, ayrıca bağlı bulunduğu toplumun din, dil, ırk gibi sosyal olguların parametrik analitiğine göre bilinçlenen ve bu olgulara göre yaşamsal fonksiyonlarını belleksel bilinçlere göre sürdüren organik canlılardır. "Geçmişteki deneyimleri, tecrübe ve yaşantıları anımsayabilme yetisi...ve... anımsayan öznenin, geçmiş yaşantılarına, bilinç hallerine ya da geçmişte algılamış olduğu nesnelere ilişkin çıkarımsal olmayan bilgisi" (Cevizci, 2013:212-213) [2] olarak ifade edilen bellek kavramı bir bakıma bilincin eş uzamdaki karşılığında ortak payda olarak beslenen yapılarla sıkı sıkıya birbirlerine bağlıdır. "Geçmiş saklama ve yeniden meydana getirme yetisi..." olan bellek "...ansal bir işlemdir, bir bilinç işidir" (Hançerlioğlu, 2013:27) [9].

Hançerlioğlu'na göre; "İnsanın çevresini ve kendisini anlamasını sağlayan anlaksal süreçlerin toplamı..." şeklinde ifade edilen bilinç aynı zamanda "...insanların yaşama biçimlerinin ürünüdür. Öyleyse pek açıktır ki bilinç insanların yaşama biçimlerini yansıtır. Ama bilinç sadece yansıtmakla yetinen basit bir ayna değil, belirmesiyle birlikte diyalektiğe girmiş etken bir güçtür" (Hançerlioğlu, 2013:33-34) [9]. Bu bakımdan bilinç toplumların yaşam belleğinde zamanla oluşumlanan yaşam şekilleri ve değişkenlere göre de biçim alan belleğe dayalı bir simgedir.

Bilinç ve bellek kavramları bir bütün olarak etimolojik bir kökenden gelen aidiyet içerisinde doğal çevre dinamiğine bağlı olarak gelişen ve değişen bir eklektikte simbiyotik olarak karşılıklı ilişkiselliğe sahip dinamik bir olgudur. Bu kavram özne nesne diyalektiğine bağlı olarak analitik psikanaliz biçemleriyle çok farklı çıktıkları olan ve geri beslemeli bir hayat mottosuna göre şekil alan yapısallığa sahiptir. Bilinç kavramı bütünsel açıdan incelendiğinde belleğin oluşumundaki ardıl yaşam tezahürlerini benliğinde barındırarak kuramsal ve yapısal bir hafıza alanını temsil eden yaşamsal fonksiyonlara sahip bir hayat belirtecidir.

Bilinç kavramı toplumların yaşamsal belleklerinde uzamsal olarak alanın bütünü temsil eden biricik yapısıyla donatısal öğeleri içerisinde barındıran bir simgeleme sahiptir. Bu kavramın en başında ise kent ve kentlerin oluşumu içerisinde betimlenen tüm öğeler bağlı buldukları yaşam metaforlarına göre şekil alan göstergebilimsel bir ifade aracıdır. Buradan hareketle moderniteye kadar selektif bir biçime sahip olan kentler doğal yollu bir gelişime göre bellek oluşturmaktadır. Moderniteden sonra ise günümüzdeki tüm ifadesel uzamların temelini oluşturan sorgulayıcı bir bileşkeye de sahip olan perspektifteki dönenceye geçiş yapmıştır. Kent öznesi toplumların ortak yaşamsal yapıları içerisinde barındıran anonim kültürler ve ikonalar içeren entropik yapıya sahip alanlardır. Toplumların ortak değerlerini gösterge imajları şeklinde açığa çıkaran kent formları bu bakımdan bilinç oluşumunda belleksel alanların da önemli bir parçası olmasının yanında sürekli büyüyen ve güncellenen demografik bir yaşam auraları olarak ifade edilebilir.

Kelime anlamı olarak baktığımızda kent: "tarımsal olmayan ya da sanayiye dayalı bir üretimin göreceli de olsa ağırlık kazandığı üretim araçlarının yoğunlaşmasına paralel olarak yaşayan nüfus açısından da bir artışın olduğu heterojen ve iş bölümü ve uzmanlaşmanın olduğu yerleşim alanı olarak tanımlanmaktadır" (Keleş'den akt. Karaküçük ve Gürbüz, 2007:55) [11]. Bir başka kaynakta ise kent; "az ya da çok plan çerçevesinde yapılmış, toplu ve genellikle belirgin biçimde ayrılabilen

bir çekirdek çevresinde kümelenmiş ve çok çeşitli öğelerin birlikte yer aldığı polifiletik¹ yerleşmedir... kent; çok yönlü ekonomik olduğu kadar siyasal ve kültürel bakımdan da kesin çizgilerle sınırlanmamış bir bölgenin kavşak noktasıdır" (Güney, Bozyiğit, Meydan, Kılıç, Bulut, 2016:216) [8].

Kentler özellikle 20. Yüzyılla birlikte sanayi ve teknolojideki gelişmelere bağlı olarak yeniden biçim alan bir hareket alanına dönüşmeye başlamış ve sosyal olarak toplumsal belleğin doğrudan etki alanı içine girmiştir. Bu sebepten ötürü de bir bakıma günümüzün kent dokümantasyonunun temelleri bu zamandan itibaren değişmeye başlamış ve kent formunu distopik alana iten bir yapıya geçiş yapmıştır.

Gelişen teknoloji ve sanayi ile kapitalist büyüme sonucu materyal işleme ve üretim merkezleri olarak kentler öne çıkınca, işgücüne olan talep artmıştır. Sanayi kentinde üretim; emek ve enerji yoğun özellikler taşımıştır. Emeği ve enerji kaynağını elde etmek, üretim için en önemli ve gerekli olan şey olarak öne çıkmıştır. Bu nedenle de kentler, bu iki üretim girdisince ve onlara ilişkin dinamiklerce şekillendirilmiştir. Tüm bu gelişmeler sonucu, kentlere yönelen ciddi bir nüfus hareketliliği ve göç yaşanmıştır (Taylor, Firth, Hoyle ve Smith'den akt. Gül ve Ergun, 2016:70) [7].

Kentler saha olarak her toplumun ortak demografik unsurlarının adeta yeni habitatları olarak şekil almaya başlamasıyla birlikte post travmatik bir şekilde üzerinde artan nüfusla doğrudan orantılı çeşitli sorunlarında ortaya çıktığı heteropik bir yaşam formuna bağlı olarak değişmeye başlamıştır.

2. ÇALIŞMANIN ÖNEMİ (RESEARCH SIGNIFICANCE)

Bu çalışmanın önemi; bir bilinç formu olarak kentsel belleğe dayalı imgelemler üzerinden oluşturulan bireysel uygulamalarla Trabzon şehir merkezinin halihazırdaki kentsel donatıları ile bunlara bağlı güncel değişimleri ifade edilmeye çalışılmış ve bu kapsamda psikanalitik bir betimleme ile değişen kent metaforları bireysel uygulamalar üzerinden farklı ve güncel sanat üsluplandırmasıyla bir şehrin simgelemlerini güncel ikonalar üzerinden bir anlayışla gelecek nesillere aktarmaya çalışılmaya yardımcı olan bir edimdir.

3. ANAKONU (SUBJECT)

3.1. Kent Merkezi (Merkez-Meydan Kavramı)

(City Center (Concept of Center-Square))

Günümüz kentleri toplumun üzerinde çok sayıda aktif ve sosyal yaşam parametrelerine bağlı imgeleriyle yaşam alanı sağlayan pek çok alanda sürdürmekte olduğu daima güncellenen ve büyüme gösteren merkezlerdir. Kentler pek çok insanın yaşayışında tüm ihtiyaçlarını karşılayabildiği buldukları coğrafi ve kültürel bileşenlerle şekil alan sosyo-kültürel bilinçle anlam kazanan günümüzün en büyük ortak yaşam alanlarıdır. Kent merkezleri ise kentlerin kuruluşundan bu yana o şehrin geçmişten günümüze değişen meşruiyet çizgisi içinde ana simgelerinden birini oluşturan ortak ve anonimleşme yolundaki en büyük uzamsal değerlerinden birisidir. Bu merkezler her türden insan için ortak yaşam aidiyetleri barındıran gerek mimari gerekse kültürel bellek ve bilinç dokusu ile üzerinde insanların pek çok ihtiyacını giderebildikleri yerler olmanın ötesinde demografik olarak melez bir çeşitliliği de barındıran çoklu bileşenlere sahip mekanlardır. Kent merkezleri içerisinde rekreasyon, dinlenme, eğlence, çalışma, turizm vb. her türlü aktiviteye imkân tanıyan özelliklere sahip olmasının yanında toplumun sosyolojik açıdan kendisini ait olarak hissettiği nüfus ve yaşayış olarak devamlı hayat akışının

¹ Grup

süregeldiği merkezsel değer kesitidir. Bu merkezler içeriğinde çok fazla sayıda sayısal olarak donatısal elemanlara sahip olan mimari, tarihi, örfe ya da güncel olarak değerler içeren ortak payda alanlarıdır. Bir merkez tarihsel bağlamda ne kadar çok simgelere sahip ise o kadar dikkat çeken bir ifadeye de sahip olur.

Kentleri doğu (İslam) ve batı olarak değerlendirdiğimizde farklı yapılaşma şekillerine göre kodlandığı görülmektedir. Bu durum Roland Barthes'in (2013) *Göstergeler İmparatorluğu* adlı kitabında batı kentlerinin tek merkezli olarak her zaman uygarlık değerlerinin toplandığı, toplumsal gerçeklikle karşı karşıya gelinebilecek bir yer olarak tanımlanırken, (Barthes, 2013:37) [1] batı medeniyeti şehir içerisindeki her elemanın sınırlarını belirlemiştir. İslam medeniyetindeki bakış açısına göre ise bu durum batı dünyasından farklı olarak her mekânda daimî bir eksiklik olacağından² ötürü hayat kavramının sürekli bir oluşuma açık olma fikri sebebiyle mutlak bir sınırdan söz etmek mümkün değildir (Taşçı, 2014:175-176) [13].

İslam kentlerinde meydanlar ve sokaklar ancak belirli zamanlarda ortak yaşamın sergilendiği alanlara dönüşebilir [...] Öte yandan birçok tarihi İslam kentinde hala varlığını sürdüren dar ve dönemeçli sokaklar sürekli bir gölge - ışık oyunu, her köşe başında beklenmedik bir görüntünün belirmesi, dar koridorların belirli bir hava akımı oluşturarak, atmosferin hep değişmesi, dolambaçlı ve sürekli bir dairesel döngü izlenimi veren hareket, kentin fiziksel yapısı ile insan bedeni arasında yakın bir ilişki yaratır (Erzen, 2006:122) [5].

3.2. Türkiye'de Kentleşme (Urbanization in Turkey)

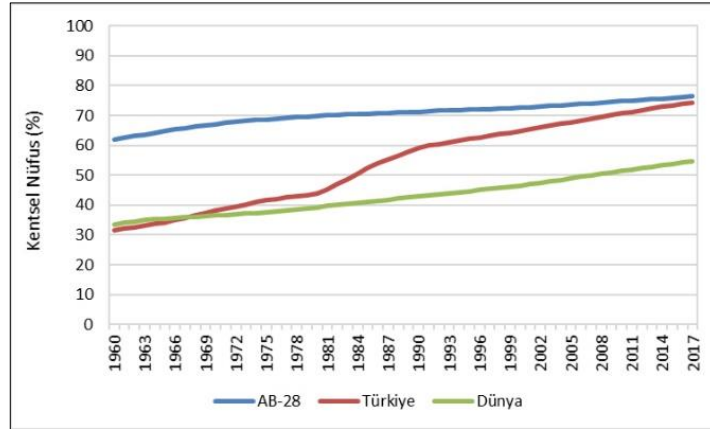
19. Yüzyılın başından İkinci Dünya Savaşı'nın sonuna kadar olan sürede Türkiye'de kentleşme yavaş bir seyir izlemiştir. İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra tüm kentlerdeki kentleşme hızı %6 civarında toplumsal bir sorun olarak görülmeye başlarken Türkiye'de ise savaş öncesinde sadece Ankara'da %6'lık kentsel bir büyümeyle karşılaşmıştır (Tekeli ve Gülöksüz'den akt. Tekeli 2014:41) [14]. Cumhuriyetin kurulmasından sonra tüm alanlarda başlayan kalkınma hamleleriyle birlikte ulaşım ağlarıyla başlayan değişim ve gelişim beraberindeki gelişmeler sayesinde köy kent temeli üzerine kurulu olan Anadolu topraklarının hızlı bir şekilde çehresinin değişmesini sağlamıştır. Teknoloji ve sanayideki gelişmelere bağlı olarak başta tarımda güncel yöntemlerin kullanımının da aktif hale gelmesiyle birlikte sulama teknolojilerindeki ilerleme ile sanayi tesislerinin artış göstermesi ülkemizin kalkınmasında önemli bir atılım oluşturmuştur.

"1927 yılında gerçekleştirilen ilk sayıma göre nüfusu 13.648.270 olan Türkiye'de, halkın %75,8'i belde ve köylerde, %24,2'lik bölümü ise il ve ilçe merkezlerinde yaşarken, 1950 sonrasında nüfus kentsel alanlarda toplanmaya başlamıştır"³. Bu sebepler arasında özellikle ülkemizde artış gösteren hafif çaplı sanayi tesislerinin hammadde ve pazar olarak ulaşımı kolay ve iklimsel/topografik açıdan uygun olan bölgeler etrafında başlayan yoğunlaşması sebebiyle kentsel nüfus hızında meydana gelen artış hızı daha sonra tarım politikalarında yapılan yanlışlıklar sebebiyle de toprağa dayalı üretim sistemini kazanç kapısı olmaktan çıkarmaya başlamıştır. Bu sebeple büyük kentlerde ani bir nüfus artışı gözlemlenmiş ve günümüzün en büyük problemleri arasında gösterilen göç kavramının oluşmasına sebebiyet vermiştir.

²Bu ifadeye Taşçı, Muhyiddin İbn Arabi'nin Marifet ve Hikmet adlı kitabında geçen ifadeyi dipnotta detaylı bir şekilde açıklamıştır (Taşçı, 2014:176) [13].

³ <https://cevresehgostergeler.csb.gov.tr/kentsel---kirsal-nufus-orani-i-85670>, Erişim Tarihi:29.03.2020 [21].

Dünya Bankası verilerine baktığımızda 1960 yılından 2017 yılına kadar olan süreçte dünyadaki kentleşme yüzdeleri %30+'dan %50 üzerinde bir gidişatta seyrederken aynı durum Türkiye ve Avrupa Birliğinde dünya ortalamasının üstünde bir seyir izlemekte ve özellikle Türkiye'de kentsel nüfus 70'lerin sonlarından itibaren çok daha hızlı bir ivmede artış göstermektedir⁴ (Şekil 1).

Şekil 1. Yıllara göre AB, Türkiye ve Dünya Kentsel Nüfus Yüzdeleri [23]

(Figure 1. EU, Turkey and world Urban Population Percentages by Years)

Şekil 1'de de görüldüğü üzere Türkiye'de kentsel nüfus oranı özellikle 1980'li yıllarla birlikte ani bir artış göstermeye başlamış ve bunun sonucunda oluşan kent nüfusunun demografik yapısında büyük değişimler yaşanmasına sebep olmuştur. Kentler kültürel bellek açısından melez yaşam aidiyetlerinin görülmeye başladığı ve içerisinde farklı etnik unsurları da barındıran bir yapıya doğru evrilmiştir. Bu sebeple büyümeye başlayan nüfus beraberinde konut ihtiyacını doğurmuş ve ister istemez gecekondulaşmanın yolunu da açmıştır.

1990'lı yıllarla beraber gecekondulaşma artarak kent içine eklenen banliyö, taşra, varoş gibi ifadelerle de anılmaya başlayan yeni bir sosyal olguyu da bizlere göstermiş ve kent dokusunun bozulmasına sebebiyet veren bu öğelerin köy yaşamının kent içindeki küçük prototipi olarak proleter yaşam alanları oluşturmuştur. 2000'lere gelindiğinde ise gecekondulaşmanın sosyo-ekonomik ve sosyal olgular üzerinde yarattığı olumsuz durumu kentin gelişimini homojen bir düzlemde büyümesini engellemiş ve 21. Yüzyılda kentsel dönüşüm kavramının hayatımıza girmesine sebep olmuştur.

3.3. Trabzon Kenti (Trabzon City)

Ne zaman ve kimler tarafından kurulduğu hakkında kesin bir bilgi bulunmayan Trabzon, ülkemizin Doğu Karadeniz bölgesinin önemli liman kentleri arasında Boztepe'nin eteklerinde kurulmuştur. İfadelere göre M.Ö. 756'da Milet kolonisi olarak ortaya çıktığı varsayılan şehrin adından ilk söz edilen kaynak M.Ö. 400 yılına ait filozof Ksenophon'un Anabasis adlı yapıtında geçmekte olup kent bu kaynakta Sinop'a bağlı olarak belirtilmekteydi.⁵ Değirmendere, Kuzgundere ve Zağnos derelerinin şehri derin boğazlarla bölmesi sebebiyle Tabakhane ve Zağnos dereleri arasında bulunan dik yamaçlar üzerinde (Aşağıhisar kesimi) kurulu olan

⁴<https://data.worldbank.org/indicator/SP.URB.TOTL.IN.ZS?contextual=default.>, https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=The_EU_in_the_world_-_population#Urban_population'dan akt. <https://cevreselgostergeler.csb.gov.tr/kentsel---kirsal-nufus-orani-i-85670> Erişim Tarihi: 29 - 30.03.2020 [23],[22] ve [21].

⁵Lowry ve Emecen'den akt. <https://cdn.islamansiklopedisi.org.tr/dosya/41/C41023177.pdf>. Erişim Tarihi: 30.03.2020 [17].

yerleşim kalıntılarının yüksek bir masa formuna benzemesinden dolayı Trabzon adının Grekçe masa anlamına gelen Trapezos kelimesinden geldiği görüşü ağırlık kazanmıştır⁶. Bir dönem Roma/Bizans İmparatorluğunun egemen olduğu Trabzon'da 1204 yılında kurulan Komnenos Krallığının kurulmasıyla 1461 yılına kadar bu bölgede hüküm süren yapı, Fatih'in 1461 yılında Trabzon'u fethetmesiyle bölge Türklerin egemenliği altına girmiştir⁷.

Cumhuriyet dönemi ile birlikte yapılan ilk nüfus sayımında 25.000 dolaylarında olan nüfus 1950'lere kadar çok az miktarda artış göstermiştir. Mekânsal düzenlemelere baktığımızda ise Trabzon şehrinin kent içi doğu- batı eksenli olan yapısı topografik özelliklerinden dolayı zor olan güney- kuzey olarak yolların açılmasını düşündürmüştü ve Fransız mimar Jacques H. Lambert'in planına göre bir teklif yapılmıştır.⁸

Planın ana kararlarından bazıları; Maraş Caddesi'ni ana cadde ve ticaret aksı haline getirmek, güneyde doğu-batı yönünde mahalleleri birbirine bağlayan 'Tanjant Yolu'nun açılması, mevcut kentin sağlıklı bir yapıya kavuşturulması için kuzey-güney yönünde denize dik geniş yollar, yeşil alanlar düzenlemek seklindedir (Şen ve Aysu'dan akt. Turan, 2009:86) [16].

Bu plan dışında 1967-1968 yılında iller bankası tarafından açılan yarışmayı kazanan İrfan Bayhan, Hüseyin Kaptan ve Emre Aysu ekibinin tasarladığı projede Tanjant yolunu ana iskelet olarak tasarlamışlardır.⁹ Ayrıca 1975-1977 ve 1984 yıllarında yapılan imar revizyonunda kent merkezi genişleyerek Batıda Söğütlü, Doğu'da ise Yomra ilçesine kadar olan bu imar planı yoğun yapılaşma ve hatalar sebebiyle kent dokusunu tahrip etmiştir.¹⁰ "Eski kent dokusu yerini niteliksiz yapılaşmaya bırakmıştır. Sahil yolunun yapılması ile kentli kent kimliği olarak da kabul edilen denizden uzaklaştırılmıştır" (Özen'den akt. Turan, 2009:87) [16].

Görsel 1. Trabzon kent merkezi [24]
(Image 1. Trabzon city centre)

Yukarıdaki bilgileri gerek dünyadaki gerekse Türkiye'deki sosyal olgular temelinde değerlendirdiğimizde kentleşme olgusu özellikle

⁶ <https://trabzon.ktb.gov.tr/TR-212974/tarihcesi.html>, Lowry ve Emecen'den akt. <https://cdn.islamansiklopedisi.org.tr/dosya/41/C41023177.pdf>, Erişim Tarihi: 30.03.2020 [20] ve [17]

⁷ <http://www.trabzon.gov.tr/tarihce-cografya>, Erişim tarihi:30.03.2020 [19].

⁸ Tuncel'den akt. <https://cdn.islamansiklopedisi.org.tr/dosya/41/C41023178.pdf>, Erişim Tarihi:31.03.2020 [18].

⁹ Şen, Aysu ve Karadayı'dan akt. Turan, 2009:86 [16].

¹⁰ Şen ve Karadayı'dan akt. Turan, 2009:87 [16].

80'lerden sonra köylerden kentlere olan ani göç dalgası sebebiyle kentlerin plansız bir şekilde büyümesini hızlandırmış, kentlerin demografik yapısında büyük değişkenleri de beraberinde getirmiştir. Trabzon bu süreçte özellikle sınırlı tarım imkanları ve sanayi tesislerinin topografik sebeplerinde etkisiyle gelişemediğinden ötürü İstanbul ve Ankara başta olmak üzere farklı bölgelere göç vermiş bir şehirdir. Ayrıca köylerden kent merkezine artan göç dalgası Trabzon kent merkezinin de nüfusunu ani bir şekilde değiştirmiştir.

3.4. Belleğe Dayalı Bir Bilinç Alanı Olarak Trabzon (Trabzon as a Memory Conscious Area of Consciousness)

"Bir kenti ya da herhangi bir çevreyi anlayabilmek için beden in o mekânda nasıl hareket ettiğini ve ne hissettiğini bilmek gerekir" (Erzen, 2015:190) [6].

Çalışmanın bu bölümünde Trabzon kent merkezinin, meydan ve çevresine bağlı olan mahalle sokak ve yolları üzerindeki kentsel donatılarla güncel sanat yapma pratikleri ile ilgili zamansal süreç içerisindeki belleksel uzamın bilinç ışığı durumu betimlendirilmeye çalışılmıştır. Bu bağlamda 2015-2019 yılları arasında yaşamış olduğum Trabzon'da seçilen bölgelerin bilinç özütleri, dijital tasarım öğeleriyle birlikte farklı bir olguda görsel imgelemler üzerinden yansıtılmaya çalışılmış, kent merkezli yaşanan belleksel imajları güncel dijital üsluplar üzerinden ifade edilmeye çalışılmıştır.

Bu kapsamda ilk olarak Ortahisar ilçesine bağlı Trabzon Meydan ve civarı, Zağnos Vadisi, Ortahisar Surları, Tanjant Yolu, Valilik, Otogar ile Değirmendere bölgelerinde gözlemlenen kentsel doku değişimleri ve bu alanlara yapılan müdahaleler aracılığıyla kentsel bellekte yaşanan değişimler yapılan uygulamalar üzerinden güncel sanat ifadeleriyle değerlendirilmiştir (Görsel 2, Görsel 3, Görsel 4 ve Görsel 5).

Görsel 2. Trabzon Kent Meydanı
[25]
(Image 2. Trabzon City Square)

Görsel 3. Zağnos Vadisi-Tanjant Yolu
[26]
(Image 3. Zağnos Valley-Tanjant Road)

Görsel 4. Otogar ve Değirmendere
[26]
(Image 4. Bus Station and
Değirmendere)

Görsel 5. Değirmendere [26]
(Image 5. Değirmendere)

4. BULGULAR (FINDINGS)

4.1. Güncel ve Bireysel İfadeler Üzerinden Trabzon Kent Merkezi (Trabzon City Center Through Current and Individual Expressions)

"Günümüzde sanatın çeşitli açılımları söz konusu edilmekte ve bunların büyük bir bölümü 'yeni' bir mantığın, bakış açısının, yaklaşımın uzantısı olarak nitelendirilmektedir" (Kahraman, 2005:265) [10]. Bu durum aynı zamanda sanatta yeni bir varoluş sürecinin de habercisidir. "Zaman içinde teknik ve teknolojik koşullara paralel olarak değişen sanat eserinin üretim biçimi, çoğaltım ve sergileme biçiminin yanı sıra eserin anlamı, kapsamı ve değeri değişime uğramıştır... Sanatçı üretimlerinin bir anlamda kısıtlayıcı çevre ya da çerçeveden kurtuluş süreci ile sanatçıların hem mekânsal deneyimler hem de yeni malzemeler aracılığı ile ses, ışık, fotoğraf, video ve fotografik imgeler aracılığıyla mesele edilen kavramların yansıtılması durumu söz konusu olmuştur" (Çevik, 2018:52 ve 54) [3].

Bu bağlamda 21. Yüzyılda sanatın değişen paradigması içinde ele alınan multidisipliner sanat alanı dijital kodlu enstalasyonların ifadeselliği içinde çok farklı biçemlerde temellendirilen ve pek çok güncel soru ya da sorunun alternatif farkındalığı amacıyla sosyal konularda da çalışmalar üretmektedir. Günümüz sanatı artık melez bir ifade çeşitliliği ile sayısal olarak varlık alanını sanal ortamlara taşıyarak internet ve buna bağlı bileşenler üzerinden kavramsal genişlemesini gerçekleştirmiştir.

Güncel Sanat, karakteri itibarı ile modern sanatın ilgi alanı dışında kalan her konu ve kavramı kucaklarken, sosyoloji, psikoloji, antropoloji, sosyal politikalar v.b. gibi diğer disiplin alanları içerisinde ele alınan konular ile bağlar kurmasını sağladı [...] Güzel dışında yepyeni bir estetik peşinde koşan post sanat, metropolün bazen hemen çeperinde bazen de tam kentin merkezindeki kalbindeki karmaşık ve çarpık kurguyu referans alıyor (Türkdoğan, 2014:220) [15].

Bireysel anlamda yapılan çalışmalarda özellikle Trabzon'da yaşadığım süre zarfında belleksel olarak akılda kalan imgelerin psikolojik-sosyal etkileri üzerine yapılan çalışmaların bütünlük olarak öznel ifadeleri betimlendirilmeye çalışılmıştır. Bu kapsamda kullanılan malzeme biçimleri güncel ve multidisipliner sanat biçimlerini kullanarak kent ve mekân kavramlarının yeniden değerlendirilmesine yardımcı olmaktadır. Bu süreçte ele alınan bölgelerde Trabzon kent merkezi içerisinde var olan mekânsal dinamiklerin nesnel ölçütlerinin genel geçer bir yargı içinde bulunması sebebiyle seçilen ve çalışmalar yapılan bölgeler birer arayış noktaları olarak görülmektedir. Burada yapılan çalışmalarda kentsel açıdan güney-kuzey bakışı içinde denize doğru bir eğim içindeki topografik örüntü ile bu çevrede olan yaşam alanlarının realitesi ile kentleşmenin tarihi doku üzerindeki baskınlığı çalışmalarda ifade edilmek istenen gerçeklik analizleridir.

Erzen'in de yukarıda ifade ettiği gibi¹¹ beden yaşam alanı olarak anlamlandırmaya başladığı çevresini tanımlamaya başlarken öncelikli şekilde geçmiş yaşantılarından olumlu özellikler gösteren anların devamını sağlayabilmesi için kendisini o mekâna ait hissettirecek dönütlerin olması gerekmektedir. Bu durum bireyin psiko-sosyal olarak belleksel uzamdaki heteropyasında anlık bilinç durumlarını yansıtan merkez ve periferi düşüncesiyle da bağlantılı dinamikler içeren

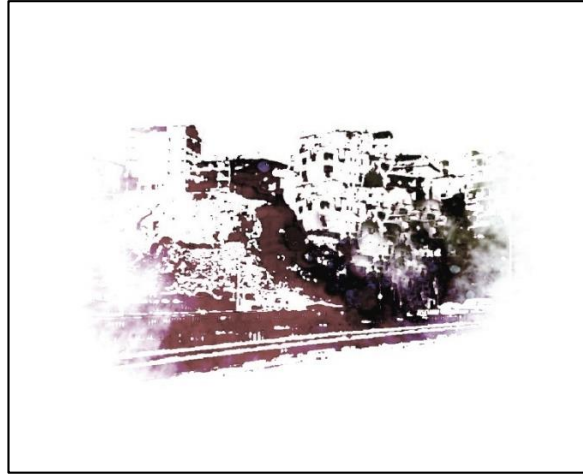
¹¹"Bir kenti ya da herhangi bir çevreyi anlayabilmek için bedeninin o mekânda nasıl hareket ettiğini ve ne hissettiğini bilmek gerekir" (Erzen, 2015:190) [6].

meşruiyetlerin de göstergesi olan, betimleyici bir imgesel zihin psikanalitiğidir. Kişi o an var olduğu alanla kurduğu ilişkide tamamlayıcı öğeler içeren mekanlar ya da topografik örüntülerle bilinç oluşturmaya çalışan bir imgeyi belleğinde tamamlayıcı bir analitikle sorgulamaktadır. Bu kapsamda aslında bir liman kenti olan Trabzon eğimsel olarak denize doğru olan yapısında gerek kullanılabilir alanların azlığı gerekse topografik sebeplerle yer yer anakaraya eklenerek oluşturulan D010 Karadeniz sahil şeridinin zaruri olarak denize sıfır noktasından geçmesi sebebiyle kentin denizle olan bağı büyük oranda engellemiştir.

Bu süreçte yapılan çalışmalarda ele alınan temel üsluplandırma biçimi, post bir hareket alanından ilham alınarak geliştirilen dijital sanat bağlamı paradigmasına göre değerlendirilen habitat çözümlerindeki yaşanılmış bilince dair güncel ve mekânsal bellek izleridir. Bu kapsamda kullanılan malzeme biçimleri günümüzün multidisiplinli sanat üretim teknikleriyle mimari bir öge olan kentsel yapıları birleştirerek ortaya geçmişle günümüz arasında nasıl bir bağ kurulduğunu sorgulayarak özdeki indirgemeler betimlenmeye çalışılmıştır.

Görsel 6'da yer alan çalışmada Soğuksu Caddesi ve Gülbahar Hatun Köprüsünün kesiştiği noktadaki alan temel alınmıştır. Bu alanda bazı tarihi yapılara rastlamak mümkündür. (Gülbahar Hatun Cami, Abdullah Paşa Çeşmesi gibi...) Bölgenin Soğuksu Caddesi Üzerinde bulunan yapılaşma örneklerine baktığımızda şehrin kentsel dokusuna uygun olmayan yapılaşma örnekleri tespit edilmiştir. Bu örnekler seçilen bölgenin tarihi eserler ile kentin tarihsel doku rengini bozan üslupta olmaları bakımından çalışmada kullanılan tonlama ağırlıklı olarak koyu renklerde betimlenmiş ve oluşturulan görüntü bu bakımdan olumsuz bir çizgide betimlenmeye çalışılmıştır. Bu çalışmada Hasan Bülent Kahramanın "Temelde doğayı öykünerek geliştirilen sanat, kentsel planda, doğayı değil, üretilmiş bir gerçekliği esas alarak onu yeniden üretmekle gerçekleştirebilir" (Kahraman, 2005:232) [10] ifadesinde belirttiği gibi halihazırda doğal olmayan dokuya yapılan yaşam alanları eklediği üzerinden bir üslupta yapılmış bir proje tasarımı olarak biçimlendirilmiştir.

Görsel 6. Fırat Çağrı Kırmızıgül, Geçit, Karışık Teknik (Dijital Renklendirme, Suluboya, U.V.), 50x40cm, 2020 [27]
(Image 6. Fırat Çağrı Kırmızıgül, Passage, Mixed Media (Digital Coloring, Watercolor, U.V.), 50x40cm, 2020)

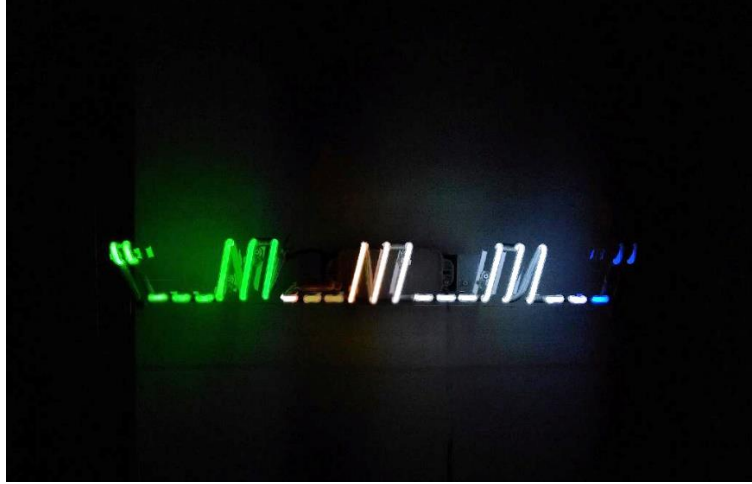
Görsel 7'deki çalışmada ise Merkez Ortahisar ilçesine bağlı Tanjant Köprüsünden kuzeye bakan yamaçta bulunan imgelem kentin tüm çevresel özelliklerinin bir arada görülebildiği karelerden birisi olması bakımından önemlidir. Çalışmanın sol bölümünde Trabzon'un tarihi

yapılarına sahip olan donatılar kentin mimarisiyle uyumlu bir şekilde renklendirilirken sağ tarafta yer alan yapılarda ise kentsel dönüşüme uğramış binalar görülmektedir. Ortadaki alan ise normalde kentsel dönüşüme uğrayacak olan Zağnos vadisindeki restorasyon sebebiyle vadi içerisinde kalan yıkıntıların bulunduğu bir alandır. Bu alanda yer alan yıkıntıların zamanla yeşillenmeye başladığı görülmüş ve doğa bir anlamda burada iyileştirici etkisini göstermeye başlamıştır. Buradaki kent formları pek çok terminolojiyi melez bir şekilde birbirine bağlayan bir biçim olması bakımından da önemlidir. Bu görsel üzerindeki imgeler Henri Lefebvre'nin (2017) kent formu kavramında bahsettiği kentin tek bir sistemi olmadığı bu sebeple form ve biçimler arasındaki farklılıklar sebebiyle bir sisteme dahil edilemeyeceği ifadesiyle uyumlu özellikler gösteren güncel bir kent formuna sahiptir (Lefebvre, 2017:114) [12].

Görsel 7. Fırat Çağrı Kırmızıgül, Güncel Kesit, Karışık Teknik
(Dijital Renklendirme, Suluboya, U.V), 50x50cm, 2020 [28]
(Image 7. Fırat Çağrı Kırmızıgül, Live Section, Mixed Media (Digital
Coloring, Watercolor, U.V), 50x40cm, 2020)

Görsel 8'deki çalışmada ise yaşamsal sürecin belli aralıklarda öznedeyarattığı bilinçaltı ifade simgeleştirilmeye çalışılmıştır. Bu kapsamda Trabzon kentinin kuzey güney enlemli sıradağlar yapısı içinde kentin güneyden kuzey yamacına bakan bakısal enlem ve boylamları içindeki topografik eğiminin simgesel ve anonim bir biçimlendirilmesi yapılmıştır. Bu süreçte bölgenin yaylalardan başlayan sıradağlar>düzlükler>sıradağlar>düzlükler şeklinde ilerleyen düzlemi ilk olarak yeşil tonun hakim olduğu bir başlangıçtan sonra kente doğru ivme kazanan hızlı eğimle birlikte başlayan kentsel görünümle renk değişimi şehre kuşbakışı bakıldığında gri/beyaz bir tonaja dönüşmüştür. Bu dönüşüm sıfır noktasına indiğinde ise (yani deniz seviyesinde) denizin simgesi olarak maviyle noktalanmıştır. Bu çalışmadaki üç nokta aynı zamanda bilincin eğimsel bir çizgide günlük yaşamın devam ettiği Trabzon kentinin kendi açımdan bakıldığında bu yokuş arasında kalan benliksel bir dışavurumu olarak ifade edilmiş olup projede kullanılan iki tırnak işareti bir bakıma da yaşanan zamansal bellek imgesini oluşturan bir yapının da özet görüntüsüdür.

Görsel 8. Fırıt Çağrı Kırmızıgül, Dört Yıllık Bir Algısal Bilinç Eşığı, Neon, 65x20x15cm, 2020 [29]
(Image 8. Four Years Consciousness Threshold, Neon, 65x20x15cm, 2020)

Bu çalışmadaki bilinç ifadesi aynı zamanda noktalama işaretlerine dayalı renksel simgelerle ifade edildiğinde aynı zamanda gri/beyaz tonajındaki bölümünde insanın doğaya müdahale ettiği bir alanın da üst alegorisi olarak görülebilir. Bu durum tıpkı Andrew Dobson'un (2016) Ekolojizm kitabında bahsettiği 'ekolojik ayak izi' fikrinden hareketle "bireysel ya da kolektif yaşamlarımızı sürdürmek için uyardığımız doğanın niceliğinin bir ifadesidir. Bir 'insan topluluğunun doğal çevresi tarafından sağlanan mal ve hizmetlerle bünyesel ilişkisinin bir zaman dilimindeki göstergesi'dir" (Dobson'dan akt. Dobson, 2016:129) [4].

Görsel 11'deki çalışmada ise Trabzon kent Meydanı'nın tipolojik olarak analitik envanteri ve buna bağlı bağlantı yollarının harita bazlı çıkış noktaları ifade edilmeye çalışılmıştır. Trabzon kent meydanı Karadeniz sahil şeridinden yukarı kısımda paralel bir noktada bulunmakta olup Boztepe'den başlayan yükseltinin deniz seviyesine kadar olan eğiminde bir düzlemde bulunmaktadır (Görsel 9 ve Görsel 10). Trabzon meydanı kentin en aktif, turistik ve kültürel faaliyetlerinin yapıldığı yerler arasındadır. Meydan ve çevresinde Trabzon eski belediye binası, Belediye Sosyal Hizmetler Müdürlüğü İskenderpaşa Camii, Trabzon Şehir Müzesi gibi pek çok tarihi yapıyı da içerisinde barındırmakta olup meydana açılan en büyük caddelerden olan Kahramanmaraş Caddesi ve sadece yaya trafiğine açık olan Uzun Sokak'ta meydanın en işlek bölgeleri arasındadır.

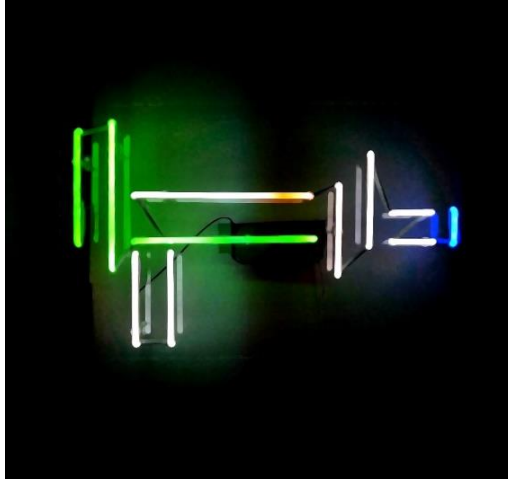

Görsel 9. Trabzon meydanı ve çevresi eğim kesiti [30]
(Image 9. Slope section of Trabzon square and it's environs)

Görsel 10. Trabzon kent meydanı [31]
(Image 10. Trabzon city center)

Bu kapsamda yapılan çalışmada betimlenen renk dizgeleri kent içi simgelere ait ifadeleri betimlerken kent meydanının bulunduğu paralel ve o noktaya olan geçiş noktaları merkez kavramını sorgulatmaya çalışan en büyük dinamik bellek simgeleri arasındadır. Kent merkezi bu çalışmada kuşbakışı olarak görselde de görüldüğü biçimde ortalama bir uzamı tarif etmektedir. Bu bağlamda meydan kavramı kentin kalbi olarak nitelendirdiğimizde onun en canlı bölgesi olduğu sonucundan hareketle neonun o parlak yapısı güncel malzemeler üzerinden bu dinamiği yansıtması amacıyla yapılmıştır. Bireysel açıdan bu meydan 4 yıllık bir süre boyunca yaşadığım tüm süreçlerde beni zihinsel ve psiko-sosyal olarak periferi düşüncesinden bir süreliğine de olsa uzaklaştırması bakımından iyileştirici özellikler gösteren bir noktadadır.

Görsel 11. Fırat Çağrı Kırmızıgül, Geçici Olarak, Neon, 80x40x15cm,
2020 [32]

(Image 11. As a Temporary, Neon, 80x40x15cm, 2020)

5. SONUÇLAR (CONCLUSIONS)

Bilinç insan belleğinin daima yol bulmasında uzamsal bir alanın genel değerlendirmesi olarak kullanılan bir olgudur. Bu kapsamda yaşamın tüm çizgisi içinde ele alınan bir tarfname biçimi olarak Trabzon, tarihsel açıdan pek çok medeniyete ev sahipliği yapmıştır. Bu bakımdan geçmişten gelen bir zenginlikte olan Trabzon kenti bulunduğu konum itibarıyla topografik açıdan belli bir eğim üzerinde konuşlanmış olan bir şehirdir. Bu bakımdan kent üzerinde bulunan tüm yapılar da eğimsel düzene göre şekil almış ve yaşam aidiyetleri de buna göre şekillenmiştir. Trabzon şehrinin yaşanılan bilince dair yapılan bireysel çalışmalarında kentin geçmiş ve günümüzdeki mimari kimlik ve belleğine dayalı bilinçsel çıkarımları güncel içeriklerle desteklenerek kentsel belleği oluşturmada sanatsal bir gözle değerlendirilme ifadesi şeklinde dönüşerek sanatsal yaratı sürecinin kentin yaşanılabilir ve sürdürülebilir değerlere uygun olarak gelişmesi bakımından ne kadar önemli bir ifadeye sahip olduğunun da göstergesi amacıyla oluşturulmuştur.

KAYNAKLAR (REFERENCES)

- [1] Barthes, R., (2013). Göstergeler İmparatorluğu. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- [2] Cevizci, A., (2013). Paradigma Felsefe Sözlüğü. İstanbul: Paradigma Yayıncılık.
- [3] Çevik, N., (2018). Çağdaş Sanatlarda Mekansal Sınırları-Sınırlılıkları Aşan Kurgusal Düzenlemeler. Asos Journal Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi Sayı:78, Eylül 2018, ss:49-60.
- [4] Dobson, A., (2016). Ekolojizm (Türkçesi: Cengiz Yücel). İstanbul: Yeni İnsan Yayınevi.
- [5] Erzen, J., (2006). Çevre Estetiği. Ankara: ODTÜ Yayıncılık.
- [6] Erzen, J.N., (2015). Üç Habitus: Yeryüzü, Kent, Yapı. İstanbul: Yapı kredi Yayınları.
- [7] Gül, H. ve Ergun, C., (2016). "Kent'in ve Kentsel İşlevlerin, Mekânın ve Yapının Tarihsel Gelişimi ve Dönüşümü 1. Bölüm: sf:53 -90" Kente Dair (Yay. Haz. Tümtaş, S., Ergun, A.D., Ergun C.) İstanbul: Bağlam Yayıncılık.
- [8] Güney, E., Bozyiğit, R., Meydan, A., Kılıç, T. ve Bulut, İ., (2016). Çevrebilim Ekoloji Sözlüğü. Konya: Çizgi Kitabevi.
- [9] Hançerlioğlu, O., (2013). Felsefe Sözlüğü. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- [10] Kahraman, H.B., (2005). Sanatsal Gerçeklikler, Olgular ve Öteleri. İstanbul: Agora Kitaplığı.
- [11] Karaküçük, S. ve Gürbüz, B., (2007). Rekreasyon ve Kentlileşme. Ankara: Gazi Kitabevi.
- [12] Lefebvre, H., (2017). Kentsel Devrim (Türkçesi: Selim Sezer) İstanbul: Sel Yayıncılık.
- [13] Taşçı, H., (2014). Bir Hayat Tarzı Olarak Şehir, Mekân, Meydan. İstanbul: Kaknüs Yayınları.
- [14] Tekeli, İ., (2014). Kent, Kentli Hakları, Kentleşme ve Kentsel Dönüşüm. İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yayınları.
- [15] Türkdoğan, T., (2014). Sanat Kültür Politika-Modernizm Sonrası Tartışmalar, Ankara: Nobel Yayıncılık.
- [16] Turan, S.Ö., (2009). Bütünleşik Kentsel Koruma ve Ekonomisi. Doktora Tezi. Trabzon: Karadeniz Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü. YÖK tez veri tabanından erişildi (Tez No:244649).
- [17] Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi (Trabzon Taraması) (Yazarlar:Lowry, W.H ve Emecen, F.) <https://cdn.islamansiklopedisi.org.tr/dosya/41/C41023177.pdf> Erişim tarihi:30.03.2020.
- [18] Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi (Trabzon Taraması) (Yazar:Tuncel, M.) <https://cdn.islamansiklopedisi.org.tr/dosya/41/C41023178.pdf>, Erişim Tarihi:31.03.2020.
- [19] <http://www.trabzon.gov.tr/tarihce-cografya>. Erişim Tarihi:30.03.2020.
- [20] <https://trabzon.ktb.gov.tr/TR-212974/tarihcesi.html>. Erişim Tarihi:30.03.2020
- [21] <https://cevreselgostergeler.csb.gov.tr/kentsel---kirsal-nufus-orani-i-85670>. Erişim Tarihi:29.03.2020.
- [22] https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=The_EU_in_the_world_-_population#Urban_population'dan akt. <https://cevreselgostergeler.csb.gov.tr/kentsel---kirsal-nufus-orani-i-85670>. Erişim Tarihi:30.03.2020.
- [23] Şekil 1. Yıllara göre AB, Türkiye ve Dünya Kentsel Nüfus Yüzdeleri, <https://data.worldbank.org/indicator/SP.URB.TOTL.IN.ZS?contextua>

- l=default.'dan akt.:
<https://cevresehgostergeler.csb.gov.tr/kentsel---kirsal-nufus-orani-i-85670>. Erişim Tarihi: 30.03.2020.
- [24] Görsel 1.
<https://earth.google.com/web/@40.98953173,39.68570209,93.54185604a,13726.15408264d,35y,116.15561012h,60.03068253t,-0r> Erişim Tarihi: 06.04.2020.
- [25] Görsel 2. <http://www.kuzeyekspres.com.tr/meydan-parkinda-ucretsiz-internet-45430h.htm> Erişim Tarihi: 09.04.2020.
- [26] Görsel 3, Görsel 4 ve Görsel 5. Fırat Çağrı Kırmızıgül Arşivi.
- [27] Görsel 6. Fırat Çağrı Kırmızıgül, Geçit, Karışık Teknik (Dijital Renklendirme, Suluboya, U.V) 50x40cm, 2020.
- [28] Görsel 7. Fırat Çağrı Kırmızıgül, Güncel Kesit, Karışık Teknik (Dijital Renklendirme, Suluboya, U.V), 50x50cm, 2020
- [29] Görsel 8. Fırat Çağrı Kırmızıgül, Dört Yıllık Bir Algısal Bilinç Eşiği, Neon, 65x20x15cm, 2020.
- [30] Görsel 9.
<https://earth.google.com/web/@41.00332326,39.74620697,-0.18869244a,711.30879649d,35y,-89.78007099h,84.97787418t,0r>
Erişim tarihi: 20.04.2020. (Görüntü eğim kesiti almak için düzenlenmiştir).
- [31] Görsel 10.
<https://earth.google.com/web/@41.00150734,39.7337685,31.37519147a,3181.11290351d,35y,-92.22944183h,70.93261096t,0.00000085r>
Erişim tarihi: 20.04.2020.
- [32] Görsel 11. Fırat Çağrı Kırmızıgül, Geçici Olarak, Neon, 80x40x15cm, 2020.